

ESPERANTO-TIDNINGEN

LA ESPERO

ORGAN FÖR ESPERANTORÖRELSEN I SVERIGE

LIVFÖRSÄKRINGSBOLAGET BALDER

GRUNDAT 1887

LIVFÖRSÄKRINGSBOLAGET
BALDERS FASTIGHET
STUREGAT. 8, STOCKHOLM

DRIFTIGA OMBUD
ANTAGAS

Ålder: Balder är Sveriges äldsta, rent ömse-
sidiga livbolag.

Soliditet: Intet svenskt livbolag har starkare fon-
der än Balder.

Premier: Balders premier äro mycket låga men
beräknade på absolut betryggande grun-
der.

Vinst: Balders försäkrade ha erhållit större
vinst och tidigare än i de flesta andra
svenska livbolag. För en del äldre för-
säkringar har sammanlagda vinsten i
Balder uppgått till 50 å 60 procent av
samtliga erlagda premier. Å nya för-
säkringar lämnar Balder dels en förut-
beräknad, i enlighet med nya grunder
garanterad vinst vid försäkringstidens
slut, dels en redan efter 3 kalenderår
utgående årlig vinst.

*Försäk-
rings-
villkor:* Livförsäkringar för vuxna utan läkare-
undersökning gälla i Balder genast till
fulla beloppet vid dödsfall i alla akuta
sjukdomar, således även vid epidemier.
Dessa förmånliga villkor gälla utan be-
gränsning till vissa försäkringar och
visst belopp.

*Konstitu-
tion:* Balders försäkrade själva äga bolaget
och ha lämnats större möjlighet att
själva bevaka sina intressen än de för-
säkrade i något annat svenskt livbolag.

FONDER:

26,000,000
KRONOR

SVENSKA ESPERANTO-TIDNINGEN LA ESPERO

ORGAN FÖR ESPERANTORÖRELSEN I SVERIGE

Redaktör: Henning Halldor.
Postadress: Fack 698, Stockholm.
Prenumerationspris: Helt år 2 kr.
Lösnummer 0,20.
Annonsspris: 10 öre pr m.m.
Utkommer en gång i månaden.

Sveda Esperanto-Gazeto.

Redaktanto: Henning Halldor.
Adreso: Stockholm 1.
Anonco pri korespondado kostas
2 respondkuponojn.

Svenska Esperanto-Förbundet

(Sveda Esperanto-Federacio)

Adress: Stockholm 1

har till uteslutande ändamål det mellan-
folkliga hjälpspråkets utbredande och
befrämjande.

Årsavgift för direkt anslutna medlemmar
kr. 5: — inberäknat prenumerationsavgiften
för Svenska Esperanto-Tidningen.

Ordförande: Paul Nylén, Huddinge.
Tel. 279.

Sekreterare: Henning Halldor, Frid-
hemsgatan 42, Stockholm.

Tel. kl. 9—5 228 54 efter kl. 6 e. m. Kungs-
holmen 1838.

Förlagsföreningen Esperanto

u. p. a.

Postadr.: Fack 698, Stockholm 1.
Postgirokonto nr 578.

**De svenska esperantisternas eget
företag.**

Tillhandahåller all slags litteratur på och
om esperanto.

Prislista och upplysningar på begäran.

Svenska Esperanto-Institutet

Förrättar examen i esperanto.

Ordförande: Rektor S. Jansson, Sko-
gen 23, Lidingö Villastad.

Tel. Lid. v.-stad 295.

Förlagsföreningen Esperantos ombud.

Eskilstuna: Eskil Johansson, Telefonstation.

Falun: Ernst Ström, Box 36.

Gävle: Alb. Liljemark.

Göteborg: Anders Pettersson, Villa Njord,
Burås.

Hällefors: Paul Almén, Silvergruvan.

Hälsingborg: Gummessons Bokhandel, Sö-
dergatan 17.

Karlstad: Kandidat Einar Dahl, Seminariet.

Korsnäs: Karl E. Fahlgren, Box 32.

Kristianstad: Nils Nordlund, läroverksadj.

Lilla Edet: Nils Pettersson, Järnvägen.

Linköping: John Svensson, Snickaregat. 20.

Ludvika: E. Lundin, Box 429.

Malmö: Ture Gellström, Almedalsg. 6.

Mjölby: Hasse Elfsten, V. Hargsvägen 20.

Nordingrå: Frans Quist, Torrom.

Nyköping: Charles Petersson, St. Anneg. 12.

Norrköping: Erik Johansson, Telefonstation
(hos Löfgren).

Nynäshamn: Karl Karlsson, Villagat. 18.

Nässjö: J. O. Nyström, Norkundagat. 3.

Ochelbo: A. W. Hultström.

Olovsholm: Oscar Lundén, Malmön.

Pålsboda: K. Delstam.

Sandviken: Evald Forsberg, Norra Villa-
staden 20.

Sigtuna: Karl Karlsson, Klappslätt.

Skara: Redaktör Erik Bogren.

Stockholm: Förlagsföreningen Esperanto,
Luntmakaregatan 52, 2 tr.

— — Sjödings Eftr., Pappershandel, Malm-
skillnadsgatan 34.

Södertälje: Henning Larsson, Skogsdyllen.

Sundsvall: C. W. Sjögren, Nygatan 33.

Torskors: Fritiof Ahnfelt, Inglatorp.

Västerås: O. Dahrné, Hammarbygatan 2.

Örebro: Philip E. Jansson, Eklunda 12.

Örnsköldsvik: P. Lundkvist, Mon.

ĈU VI PAROLAS KUN VIAJ KO-
NATOJ PRI NIA LINGVO?

† På varje ort i Sverige

önska vi lösnummerförsäljare. Efter-
hör våra villkor! Passa på att rekvi-
rera ett antal ex av detta nummer!

SVENSKA ESPERANTO-TIDNIN-
GENS EXPEDITION.

Fack 698, Stockholm I.

ESPERANTO-TIDNINGEN

LA ESPERO

ORGAN FÖR ESPERANTORÖRELSEN I SVERIGE

Esperanto blir "klart" telegramspråk".

**Beslut härom fattat vid internationella telegrafunionens sammanträde i Paris.
Ett liknande förslag om ido avslaget.**

Nationernas Förbunds generalförsamling 1924 rekommenderade de till förbundet anslutna staterna att tillerkänna esperanto karaktären av s. k. "klart" språk i den internationella telegramtrafiken såsom varande "ett praktiskt hjälpspråk i de internationella förbindelserna vid sidan av de nationella språken". För antagandet av detta uttalande röstade t. o. m. Norges representant, ehuru samma land tidigare jämte Sverige direkt motarbetat esperanto inom folkförbundet.

Det var bekant, att frågan skulle komma upp vid den nu avslutade telegrafkonferensen, och det var också känt, att idisterna, när de fingo veta att esperanto av Folkförbundets generalförsamling rekommenderats som "klart" språk, gjorde ansträngningar att få fram ett förslag att även ido skulle godkännas.

Det bör nu särskilt läggas på minnet, att telegrafunionen varit nog klarsynt att förstå, att två världsspråk är ett världsspråk för mycket. Och valet mellan dem båda, esperanto och ido, var sedan lätt. Esperanto är intet hugskott,

intet bortklemat "söndagsbarn", såsom ido uppgives vara, utan ett levande folks levande språk, uppmärksammat allt mer och mer, ständigt erövrade nya områden och dagligen bevisande sig vara i besittning av kärna och kraft till skillnad från dess medtävlare.

Ido må hädanefter behålla sin plats som en hobby för den oförbätterligt envisa och halstarriga lilla klick, som stoppat igen ögon och öron för att slippa se vart utvecklingen bär iväg. Må den fortsätta att skrävla i den självkära inbillningen att den lyckats sätta krokben för världsspråksidén, och må vi med vissheten om att segern endast kan bli vår fortsätta arbetet för esperanto, det enda världsspråket.

H. H.

Esperanto i luftfarten.

Internationella vetenskapliga esperantoföreningen tillställde den tredje internationella luftfartskongressen i Bryssel sistl. sept. ett resolutionsförslag rörande esperantos användning i luftfarten. Resolutionen, som antogs av kongressen, konstaterade att esperanto skulle göra luftfarten stora tjänster.

Praktisk lärobok i Esperanto

för kurser och självstudium.

Ovanstående är den tilltalande titeln på den nya lärobok, som i dagarna utkommit.

Titeln säger en hel del.

En duktig och målmedveten person kan lära sig esperanto ur vilken lärobok som helst, praktisk eller opraktisk, kortfattad eller utförlig, systematisk eller kaotisk. Dock kommer han naturligtvis fortare och lättare till målet, ifall handledningen är den bästa. Men en kurs, särskilt i en skola, där timantalet är bestämt på förhand och kanske ganska njuggt, där behövs det, att läroboken är väl anpassad efter villkoren — att den är ur alla synpunkter praktisk.

Och det är den här boken!

Den är översatt och bearbetad efter den berömda engelska "First Steps in Esperanto", av Montagu C. Butler. Bland allt det vackra, ja entusiastiska, som sagts om den boken, försäkrade en recensent, att den som skrivit den boken, han hade utfört en sådan livsgärning, att om detta varit det enda han gjort i sitt liv, så vore det i alla fall fullt tillräckligt.

Hemligheten med boken är, att den går från det lätta till det svårare, att den behandlar en sak i taget. Alltså, den är lagd efter pedagogiska principer. Vidare, vad som är utomordentligt viktigt, ordförrådet är i högsta grad praktiskt tillgodoseit, i ty att lärjungen under genomgåendet av kursen får lära sig just de ord han vanligast behöver röra sig med i tal och skrift och i tillräckligt antal. En massa i det dagliga livet förekommande uttryck och småprat får

han sig till livs, så att han efter genomgången kurs bör kunna samtala om allt möjligt.

Och så en sak: att boken inte är tråkig, den tvärtom strålar av gott humör, med lustiga anekdoter och roliga infall.

En av våra yngsta språkvetare, kand. Sam Owen Jansson, har gjort "grovarbetet" vid försvenskningen, och om jag inte är alltför illa underrättad, torde han ha haft god hjälp av sin faders skolmannafarenhet, språkkunskaper och praktik som esperantoexaminator. Bekant är ju, att rektor Sam Jansson numera står fram som en av våra gedignaste esperantokännare.

Då svenskan är ett till sin byggnad ganska egenartat språk med många avvikelser från de andra typiska, kan en lärobok för ett av dessa icke blott och bart översättas. Då blir behållningen ringa. Utan den måste i åtskilliga delar ganska grundligt omarbetas och anpassas. Så har också skett. Vad som däremot icke kunnat ske är att begynna boken med endast sådana esperantoord, som äro lika i utseende och betydelse med de svenska, så som fallet är i originalet; detta skulle haft till följd en fullständig omarbetning av hela boken.

Om jag skulle anmärka på något, så vore det att uttalet blivit väl knapphändigt behandlat — en avvikelse från originalet. Särskilt gäller detta om u. När det sägs, att detta uttalas som svenskt o i "ond" o. dyl. ord, så är detta bara halva sanningen: esperantos u uttalas som ett "u snarlikt vårt o"; men nu är att märka, att i vissa delar av Sverige, särskilt i Dalarna, man i sitt svenska uttal

redan använder ett gott esperanto-u. Således en person från Dalarna behöver inte alls lägga sig till med något nytt uttal av u; hans eget u duger bra. För hans del blir regeln att uttala som o absolut förvillande. Men denna uttalsanvisning är alltför vanlig i våra läroböcker. Ungefär liknande gäller även om andra ljud, såsom ĉ, ŝ.

I slutet av boken finnas en hel del anvisningar och råd för kursledare, goda råd av en erfaren sådan, värda att ta fasta på. Dessa likasom paragrafen om "fällor", vilken är någonting nytt för denna bok, förhöja i hög grad bokens värde. Nämnas bör också sakregistret, som avslutar boken och gör den användbar även som uppslagsbok, när det gäller att söka råd i tvistiga fall.

Allt som allt — här är en bok, som vill (och kan!) på kortaste tid bibringa den mesta och bästa kunskap i esperantospråket — den moderna världsmedborgarens huvudnyckel till alla världens språkråden och det sesam, som öppnar för honom öron och hjärtan, vilka annars skulle vara honom fullkomligt döva och tillslutna.

Det är mig en glädje att rekommendera denna bok, till vilken vi hittills sakna motsvarighet och som kommer att dana många, många utmärkta esperantister.

Boktryckare Bernhard Eriksson i Ludvika har med kärleksfull hand och god sakkunskap givit arbetet en tilltalande typografisk utstyrsel. En fackman bland våra utmärkta Falu-esperantister har gjort bokbinderiarbetet.

Förlagsföreningen Esperanto ger ut detta arbete, som omfattar 144 tätttryckta sidor för ett pris av 2

kr., på sitt förlag, vadan behållningen av boken går direkt till esperantopropagandan.

Både framställarne och publiken äro att gratulera.

Paul Nylén.

FACKTIDNINGARNAS

internationella kongress antager esperanto.

I Paris hölls i början av oktober en internationell kongress av tekniska och andra facktidningar under franske presidentens beskydd. Vid sitt allmänna sammanträde den 3 okt. antog kongressen ett uttalande, vari den under hänvisning till de goda resultaten av handelskonferensen i Paris i maj i år och det stora behovet av ett allmänt använt internationellt språk uttryckte sin önskan: "1. Att esperanto måtte finna användning i fackpressen åtminstone för redigering av resuméer, vilka borde följa publiceringen av alla artiklar och originalarbeten i tidningar och tidskrifter över hela världen; 2. att esperanto måtte antagas såsom officiellt språk likvärdigt med de nationella språken vid fackpressens internationella kongresser".

Rapportör i ärendet var huvudredaktören för den stora franska tidningen "Le Cuir".

Denna esperantos framgång sluter sig värdigt till de förut vunna. Den visar tydligt, att förståelsen för det internationella hjälpspråk-

kets stora uppgift blir större och större...

ESPERANTISTERNAS RADIO-STATION

i Geneve invigdes den 15 oktober. D:r E. Privat, ordförande i bolagsstyrelsen, öppnade högtidligheten, varefter följde tal av statens och stadens representanter. Stationens våglängd är 1100. Programmen äro dels på franska, dels på esperanto. Regeringen har förklarat sig beredd att bidraga med en summa av intill 30,000 francs årligen. En esperantokurs utsändes varje onsdag kl. 9 e. m.

Tyska industriförbundet har tillsatt en kommitté för att undersöka värdet av ett syntetiskt världsspråk och dess lämplighet som världshandelsspråk.

Ett internationellt lexikon för jordbrukare skall utgivas av internationella jordbruksinstitutet i Rom. Uppslagsorden skola översättas till ej mindre än 24 språk, men förklaringarna inskränkas till två.

De första frimärkena med esperantotext ha utgivits i Moskva. Texten lyder: "Inventisto de radio Popov". Heroldo de Esperanto har publicerat en bild av dessa intressanta frimärken.

VI HA från flera håll mottagit juninumret och frambära vårt tack till givarna. Behovet är nu fyllt.
S. E. F.

Att bli esperantist ångrar man ej!

Sveda kroniko.

STOKHOLMO. Viziton ĵus faris s-ino Ida Sörensen, delegito en Port Richmond, N. Y., Usono. Si partoprenis la Genevan kongreson kaj poste vojaĝis en Eŭropo.

— S-ino H. Widström gvidas kurson en Södergården. 15 partoprenantoj.

KARLSTAD. Kurson kun 46 partoprenantoj gvidas s-ro Einar Dahl ĉe la seminario.

NYNASHAMN. Jaŭde la 29-an de okt. aranĝis ĉi-tiea A. B. F. prelegon en mondlingva demando kun rektoro Sam Jansson kiel parolanto. La temo de la prelego estis: "Ett europeiskt riksspråk och dess utsikter" (Tuteŭropa lingvo kaj ĝia efektivigebleco).

Bedaŭrinde estis samtempe kaj en sama domo alia kunveno, kiu kaŝis al ni malpli multnombrian publikon ol ni esperis kaj ol kion meritis la bona prelego. La publiko kun granda intereso aŭskultis la bonege pritraktatan temon. Estas ne trodiraĵo ke ĉiuj ĉeestantoj pli aŭ malpli estis akirataj al nia afero — eĉ se la plimulto da ĉi ne emas lerni nian lingvon.

K—

HALLEFORS. La 8-an de nov. okazis io stranga en Hällefors. Tiun tagon okazis nome kunveno por pritrakti la temon Esperanto. Per afiŝoj estis kunvokitaj personoj, kiuj sin iom interesas pri nia lingvo. Tamen alvenis nur dek kvar. Antaŭ ili s-ro instruisto Paul Almén antaŭlegis (resume) pri la hi-

storió de Esperanto, kaj poste li nin iom instruis pri ĝia gramatiko.

Post tiu ĉi instrua antaŭlego sin notis ok personoj por partopreno en esperantokurso. La kursanoj decidis, laŭ propono de s-ro Almén, komence uzi la novan lernolibron de S. Jansson kaj poste iom post iom akiri aliajn lernolibrojn kaj legolibrojn.

La kurso okazas dum la protekto de la loka sekcio de A. B. F., tial ni ricevas senpagan kunvenojon en la domo de la popolo. Oni decidis kunveni ĉiudimanche. Sed tre bedaŭrinde estas, ke s-ro Almén loĝas ok kilometrojn malproksime kaj cetere deklaras, ke li ne havas tempon esti konstanta kursgvidanto. Tial la subskribinto devas esti anstataŭanto, kvankam mi tute ne kapablas. Kiel kasisto kaj sekretario por la studrondo estis elektita s-ro Sven Bratt.

Nun, partoprenantoj, studu diligente!
G. J—n.

ÖREBRO. Kurso en Esperanto estas aranĝita de A. B. F. sub gvidado de s-ro H. Löfgren.

KARLSKRONA. La 16-an de sept. s-ro popollerneja instruisto F. Ahnfeldt el Torskors faris paroladon ĉe kunveno de la abstinentula junulara asocio. Multaj personoj ĉeestis.

MALMÖ. Studrondo en Esperanto komencis en la hejmo de A. B. F. (Kleriga asocio de laboristoj) kun 12 partoprenantoj sub gvidado de s-ro Ernst Andersson.

GÖTEBORG. En t. n. hejma vespero (hemafton) en Majorna s-ro fil. mag. Bj. Beckman paroladis

la 31an de okt. pri la mondlingva demando kaj Esperanto. 32 personoj ĉeestis, precipe gejunuloj. Post la parolado okazis monkollektado kaj subskribado de la alvoko por Esperanto, kiu ĵus aperis. Oni deziris ke kurso estu komencota en novembro.

FYRUNGA. Fyrunga Esperantoklubb havis sian jarkunvenon la 30 okt. Dum la pasinta jaro 3 membroj forlasis la klubon, sed 4 novaj aliĝis, la nombro nun estas 10. Kiel estraron oni elektis: Ernst Larsson, prez.; Axel Jubel, v. prez.; Erik Brenander, sekr.; Sven Nord, kasisto; Josef Nord, bibl. Reviziantoj fariĝis Anna Jubel kaj Ivar Brenander. La kotizo estas 1 kr. La grupo decidis aboni je Heroldo de Esperanto kaj aĉeti literaturon por 20 kr. Kunvenojn por ekzercado oni havas la unuan kaj trian jaŭdon ĉiumonate.

FALUN. Studrondo de A. B. F. studas Esperanton. Sin anoncis 10 partoprenantoj. Gvidanto estas nia samideano G. Johansson.

— La studrondo de la I.O.G.T.-a loĝio Dalmasen studas nian lingvon: 12 partoprenantoj. Gvidanto samideano V. Bonde.

— Klubo esperantista de Falun festas en la mezo de la monato Decembro la 20-an datrevenon de sia fondiĝo.

LUDVIKA. S-ro E. Lundin gvidas esp. kurson sub protekto de A. B. F.

GRANGESBERG. Kurson en Esperanto gvidas s-ro Bernh. Eriksson el Ludvika. Partoprenas inter aliaj kelkaj instruistinoj.

Libroj kaj Gazetoj.

ATTA TROLL. Somera sonĝo. Poemo de Heinrich Heine. Traduko de Zanoni. Nova Esperanto-Biblioteko, N:º 10. 1925. Esperanto-Verlag Ellersiek & Borel G. m. b. H. Berlin & Dresden. 95 p. 11 foje 16 cm. Prezo 1,50 Rm.

"Atta Troll" estas la nomo de urso, kies sortojn kantas la fama poeto; li rakontas la pensojn kaj spertojn de la besto, en kapteco ĉe homoj aŭ libervive en arbaroj. Kaj strange — la bestoj pensas kaj juĝas proletarie kontraŭ la arogantaj supraklasuloj kaj monopolemaj burĝoj: la homoj! Pri Heine la mondfama ne estas ĉi tie loko malŝpari laŭdon!

Zanoni, kiel Esperanta tradukisto, estas ankaŭ konata, li rera-kontas bele, per simplaj vortoj.

"Estis ŝi fein' Abunde,
Rekonebla tre facile
Je la dolĉa buŝrideto,
Je la rido korovenka"

Cu tio povus esti dirita pli ĉarme?!

Urso nomas homojn "miskreitaj senharuloj"; aliloke ni trovas la esprimon "misforma besto". Tiu uzo de mis estas notinda.

La formo "Aktäon" de klasika nomo Aktajon estas tute nebla en internacia teksto! "La adjunkto komunuma faris gravan paroladon" — "adjunkto" estas internacia vorto nur laŭ la formo, sed ĉiu nacio donis sian specialan signifon al ĝi; pro tio ĝi estas malbona vorto, kiun oni preskaŭ neniam komprenas. Do: oni prefere ne uzu ĝin! — "La homo ĝin ag-

um is kiel hundon" (behandlat) estas ankaŭ notinde interesa frazo.

Sur p. 50 lastalinie preseraro: arane'. Sur la sama paĝo ĝenas komo post "fortimigas".

P. Nn.

ORIENTO, monata ilustrita revuo, Harbin, Manĝurio, Ĥinuĵo.

Tiu revuo celas doni al la okcidentuloj, kiujn interesas la kutimoj, la ideoj k.t.p. de niaj orientaj fratoj en Ĥinuĵo, Japanujo, Koreo, fidindajn sciigojn. Ĝi publikigos literaturaĵojn, sciencajn artikolojn, ilustraĵojn en 100-paĝa libreto (25 foje 20 cm.). Laŭ la aspekto de la unua numero oni ricevos sufiĉan valoron por sia mono. Por ke la eldonanto, Seriŝev, povu daŭrigi sian laboron, kiu estas grava el multaj vidpunktoj, li bezonas la subtenon de ĉiuj interesuloj. Prezo de 3 numeroj 5,40 svedaj kronoj.

LA ORIENTA LUMO. Oficiala organo de Korea Esperanto-Instituto. Redaktoro: Tokio Oojama, 25 Heido, Seoulo, Korea. En japana lingvo.

UNUA TUTMONDA EKSPONIZIO TURISMA & SPORTA, Torino sept.—okt. 1925. Prospekto.

SVISAJ TURISTAJ KARTOJ. El Svislando, la ŝatata turista lando, ni ricevis du tre belegajn propagandilojn: turistaj kartoĵoj kun gvida teksto. Ni scias, ke turista reklamo estas delikata afero, oni devas studi ĝin kaj eksperimenti. Je la unua rigardo oni vidas, ke tiuj kiuj faris tiujn kartoĵojn scias plenumi sian taskon. La eldonaĵoj estas vere modelaj laŭ enhavo, aranĝo kaj presado. La karto de la Svisa

Centra Turisma Oficejo, Zürich kaj Lausanne, estas iom pli klara por vojaĝanto. La tuta teksto estas en Esperanto. La eksterajo de la karto de la Svisa Fervojo Federala, Publikiga Servo, Bern, estas iom pli impona. La titolo en angulo de la karto kaj la klarigoj estas en angla lingvo.

Kartoj estas haveblaj ĉe la vojaĝoficejo de la svedaj ŝtataj fervojoj. Interesatoj povas ilin ricevi de la eldonistoj kaj de S. E. F.

LIBERA LABORISTO. Oficiala organo de Tutmonda Ligo de Esperantistaj senŝtatanoj. Redaktejo: J. M. Esperanto, 9, rue Louis Blanc, Paris X. Administrejo: Artur Bollen, Treskowstr. 58, Berlin N. 58.

FARMACIO KAJ ĤEMIIO. Eldonis: Esperanta Grupo en Tojama Farmacia Kolegio, Tojama, Japanujo. Jarabono: 3 sv. fr. N-ro 1, jaro II. 32 paĝoj, litografie presita.

T. E. K. A. Provizora Bulteneto de Tutmonda Esperantista Med. Asocio. Adr. D-ro Briquet, 31 Rue de la Bassée, Lille, Francujo. Ni ricevis la trian numeron 1925. Jam ekzistas Internacia Medicina Revuo. Ĉu ĉiu esperantista kuracisto bezonas propran gazeton?

AUTUNA FOIRO DE FRANKFURT a. M. La foiroficejo de Frankfurt dissendas ĉele ilustritan 24-paĝan broŝuron en Esperanto, per kiu ĝi povas doni bildon pri la historio de la varfoiroj de Frankfurt kaj montri la ekonomian signifon, kiun posedas por nia tempo la Internaciaj Foiroj de Frankfurt.

Grammatiska spörsmål.

Första gången.

"Tio ĉi estis la unua fojo, ke ŝi nomis ŝin sia filino", detta var första gången, som hon kallade henne sin dotter.

Varför heter "första gången" "la unua fojo" (utan -n)? frågas det emellanåt. Jo, av samma skäl som det heter "tio ĉi estas mi": detta är jag; eller: tio ĉi estis la unua ĉevalo, tio ĉi estis la unua homo. "La unua fojo" likaväl som "la unua homo" svarar här på frågan "vad var det?" Detta (att hon kallade henne sin dotter) var första gången, första tillfället: ett tillfälle, det första i sitt slag. Således är här "la unua fojo" det som var, det omtalade, det som satsen utsåges om; med andra ord "la unua fojo" är satsens subjekt.

Nu är det så, att fojo till sin innebörd anger tid, och man tycker vid hastigt påseende, att "la unua fojo" svarar på frågan "när"? Men så är ej fallet. (Om jag t. ex. säger "En gång är ingen gång" eller "En katt är ingen katt", så svarar "gång" där lika litet på frågan "när?" som "katt" svarar på samma fråga.)

Säger jag däremot: "Jag såg honom första gången i Ludvika", så heter det: "mi vidis lin la unuan fojon en L." Ty där svarar la unuan fojon på frågan: "när (såg jag)?" — "första gången" är här tidsbestämning till "såg": tidsadverbial. Det kan därför också heta: mi vidis lin je la unua fojo (för första gången, om jag vill undvika två ackusativer bredvid varandra, vilket inte är vackert,

därför att det grumlar satsbyggnaden).

Paul Nylén.

Den nya läroboken,

varpå kursplanen i föregående nummer var byggd, blev färdig något senare än beräknat, varför några beställare fingo vänta på densamma. Nu är den emellertid klar, såsom av recensionen i detta nummer samt vår bilaga framgår. Rekvirera den genast, ni kommer att ha nytta av den!

VARA LÄSARE göras uppmärksamma på sista sidans annons. Beställningar av "Tutmonda Literatura" sändas lättast o. fördelaktigast genom Förlagsföreningen Esperanto, Fack 698, Stockholm 1.

Bilaga. Med detta nr följer ett cirkulärbrevkort om den nya läroboken.

S. E. F:s Propagandafond.

	Transport 1,392:25
Sven Svedén	25:—
Bj. Beckman	25:—
W. Wennberg	2:75
K. Delstam	7:50
C. E. Carlsson	50:—
	<hr/> Kronor 1,502:50

Vill Ni känna Eder säker

i behandlingen av esperanto, anmäl Eder till vår fortsättningskurs, 6 lekt., pris 5 kr. Även avbetalning om så önskas. Kompetent lärare.

Por senpaga ekzemplero

de "Evangelio laŭ S. Johano" kaj aliaj libretoj skribu al Eperanta Kolportista Asocio, Livingstone Jenkins, sekretario, 64 St. Thomas' Rd. North 4, London, Anglujo.

Nys inkommet:

MARTA. Rakonto el pola lingvo. Tradukis d:r L. L. Zamenhof. 236 sid. stor oktav. Pris kr. 2:25. Ett av esperantolitteraturens värdefullaste verk.

KENDTE MÆND'S UDTALELSER om Internationalt Sprog (på danska) kr. 0:75.

Tre intressanta verk ur den finska litteraturen:

LA BOTISTOJ.

LA BATALO PRI LA DOMO HEIKILÄ.

LA FIANCIGO. LEA.

Dessa, som tillsammans kostat kr. 3:80, sändas nu

fraktfritt för 3 kronor

så länge förrådet räcker. Passa på att rekvirera i tid!

Förlagsföreningen Esperanto
Fack 698, Stockholm 1.

De som ämna genomgå

Hermods Korrespondensinstituts stora kurs i Esperanto böra anmäla sig genom oss. Anmälningsblankett erhålles på begäran. Sv. Esp.-Förbundet, Stockholm 1.

Filatelister! Bonvolu postuli miajn belajn elektosendaĵojn de poŝtmarkoj de Eŭropo kaj mian novan prezaron. SCHÜLTZE, *Köslin* (Pomm.) Germ. Schliessfach 5.

Korespondado.

Jozefo Kanduth, Jiul Cultural, Petroseni, Rumanujo, deziras korespondi kaj interaĝi il. pk., l., p.m. kaj gaz. kun seriozaj gesamideoj el ĉiuj landoj. Certe, ĉiam kaj tuj respondos.

Kom ihåg Propagandafonden!

1925 års Prislista från Förlagsföreningen Esperanto u. p. a.

Alla postförsändelser adresseras endast till Stockholm 1. Order överstigande 10 kr. försändas portofritt. Vid insändande av förskottslikvid för mindre order bifogas 10 proc. till portokostnader. Inbetaln. å postgirokonto nr 578 blir billigare än postanvisning.

Läroböcker, ordböcker m. m.

- Lärobok i Esperanto** av Paul Nylén. 1 —
Lärobok i Esperanto av G. H. Backman. Slutsåld.
Lärobok i Esperanto av fil. kand. Carl Ohlsson. 3,—.
Esperanto-Grammatik av läroverksadj. Nils Nordlund 1,50.
Esperanto utan förkunskaper. Kurs i 8 lektioner av fil. lic. H. Skog. 0,25.
Kurs i esperanto för affärsmän av L. Tell. 8 lösa blad. 0,25.
Nyckel till Esperanto. En miniatyrlärobok på 24 sidor. 0,10.
Esperanto-svensk ordbok av G. H. Backman. 3,—. D:o inb. 4,—.
Svensk-esperantisk ordbok av G. H. Backman. 4,—. D:o inb. 5,—.
Nyckel till Esperanto av N. Nordlund. Svensk-esp. o. esp.-svensk ordbok. 1,—.
Kursa lernolibro av D:r E. Privat. 0,80.
Fundamento de Esperanto av D:r L. L. Zamenhof. 2,—.
Fundamenta Krestomatio av D:r L. L. Zamenhof. Denna bok bör varje esperantist äga och studera. 464 sid. 3,25.
Vortaro de Esperanto av Kabe. 4,—.
Unua legolibro av Kabe. 1,50.
Esperanta legolibro av Magister Vilho Setälä. Inb. 3,—.
Handledning i Esperanto av Magister Vilho Setälä. Avsedd för svenskar att begagnas tillsammans med Esperanta Legolibro. 1,75.
Esperanto-Gvidanto pri la publika interkomunikigado. 0,80.
Komerca Korespondo av J. Börel. 0,40.

Litteratur på Esperanto.

- Belmont, Leo, Sonoj Esperantaj.** Verser Belmont är en av de bästa stilisterna. 0,50.
Esperanta Biblioteko Internacia (E.B.I.) Följande nr finnas i lager: 1. *Legolibreto*; en liten trevlig läsebok. 2. *Fabeloj de Andersens*. 6. *El la Biblio*. 9. *Praktika Frazaro*. 13. *Bulgaraj rakontoj*. 16. *Komerca korespondo*. 17. *Konsiloj pri higieno*. 24. *La instituto Milner*. 26. *La intervidiĝo . . .* 28. *Elzasaj legendoj*. 29 —31. *Sub la neĝo*. Tredubbelt häfte. 32. *La amkonkurantoj*. Pris pr nr 0,40.
Heyse, P., Edziĝa festo en Capri. 0,60.

- Internacia Mondliteraturo.** 1. Goethe, J. W. von, *Hermano kaj Doroteo*. Från tyskan, 77 sidor. 2. Niemojewski, A., *Legendoj*. Från polskan, 74 sid. 3. Turgenev, I. S., *Elektitaj noveloj*. Från ryskan, 82 sid. 4. Raabe, Wilhelm, *La nigra galero*. Från tyskan, 64 sid. 5. Hildebrand, *El la "Camera Obscura"*. Från holländskan, 64 sid. 6. Irving, Washington, *El la skizlibro*. Från eng., 64 sid. 7. Chamisso, A. de, *Petro Schlemihl*. Från tyskan, 82 sid. 8. Stamatov, G. P., *Nuntempaj rakontoj*. Från bulgariskan, 80 sid. 9. Salom-Alehem. Perc, *Hebraaj rakontoj*. Från hebreiskan, 78 sid. 10. Puŝkin, A. S., *Tri noveloj*. Från ryskan, 67 sid.

Pris pr volym 1,50.

- Ladevèze, R. de, Demandaro.** En koncis redogörelse för esperantos historia, litteratur och organisationer. 1,30.
Linnankoski, J., Bataio pri la domo Heikilä. 1,—.
Luyken, H. A., Stranga Heredaĵo. Origroman på esp. 5,—. D:o inb. 6,50.
Möbusz, A., Dokumentoj de Esperanto. 2,25.
Nitti, F., Eŭropo ĉe la abismo. 3,50.
Nova Testamento, inb. i klotb. 3,—.
Privat, D:r E., Vivo de Zamenhof. 3,—.
— — *Karlo.* 0,50.
— — *Historio de la lingvo Esperanto.* 1,25.
Shakespeare, W., Makbeto. 2,25.
— — *Hamleta.* 2,25.
Strindberg, Aug., Fraŭlino Julie. 0,75.
— — *Pario.* (Paria.) En enaktare. 0,25.

Propaganda.

- Nationernas Förbund om Esperanto** såsom internationellt hjälpspråk. Generalsekretariatets rapport till tredje delegeradeförs. 0,50. (Bokhandelspris 1,—.)
Propagandamärken med D:r Zamenhofs bild. Pr 100 st. 1,—.
D:o med text "Oni korespondas en Esperanto". Pr 100 st 1,—.
Sv. Esperanto-Tidningen La Espero, lösnnummer 0,20, prenumeration pr år 2,—.
Esperantostjärnor. Miniaturnäal 0,40. Vanlig mod., näal 0,60, knapp 0,75, brosch 0,60. Med inskr "Esperanto", näal 0,75. Rund knapp med inskr. "Esperanto Lingvo Internacia" 1,—. U.E.A. (endast för medlemmar av U.E.A.), näal 1,25, knapp 1,50.
Kvittenser för lokalföreningar (Medlemskort) pr block om 50 st. 0,50.

Grava pliriĉigo al la Esperanta literaturo.

Al la Esperantistaro tutmonda!

La Esperanta literaturo sendube jam estas granda. Tamen, laŭ la opinio de diverslandaj kompetentuloj, ĝi ankoraŭ ne estas sufiĉe granda. Oni diras: Malgrandaj nacioj ne povas ĝui la tutmondan literaturon samamplekse kiel la grandaj. Ju pli malgranda iu nacio estas, des malpli da alilingvaj verkoj estas tradukataj en ĝian lingvon, ĉar por la tradukaĵoj mankas la ebleco de sufiĉa vendiĝo. Se oni per unu fojo, nome per Esperanto, al ĉiuj nacioj havigus la literaturajn trezorojn de la aliaj, tio instigus antaŭ ĉio la anojn de malgrandaj nacioj al la lernado de Esperanto. Oni eligus la malgrandajn naciojn, pere de Esperanto, el literatura izoleco kaj havigus al ĉiuj nacioj trezorojn, kiuj alie nur al proporcie malmultaj interesiĝantoj povas fariĝi konataj.

Ni opinias, ke penindas fari provon en la dirita senco. Tial ni ĝojas pri tio, ke prezentigis okazo por realigi la ideon: La eldonejo Rudolf Mosse en Berlin, kiu jam de kelka tempo grandstile okupas sin pri Esperanto kaj praktike uzas ĝin en kelkaj el siaj eldonaĵoj — ekz. en la granda Germanregna Adresaro por Industrio, Metio kaj Komerco kaj en la Eldono de Berliner Tageblatt — intencas eldoni sub la titolo

TUTMONDA LITERATURO

multampleksan, malmultekostan bibliotekon, kiu respondu al la supre priparolita celo. La biblioteko prezentos elekton el la plej bonaj literaturaĵoj tutmondaj, kaj ĝi estos redaktata de komisiono de kompetentaj Esperantistoj. Ĉiu numero de la biblioteko enhavos proksimume 40 paĝojn en formato de 10 foje 15 cm. Ĝia unua serio ampleksos 50 numerojn kun tradukoj el 20—25 lingvoj. Oni intencas elvenigi po unu numero en ĉiu semajno. La prezo de la tuta serio, inkluzive afrankon por la alsendo de ĉiu kajero tuj post elveno, estos 16,— Rm. aŭ 4,— Dol. aŭ egalvaloro en alia valuto. La koncerna sumo devos esti antaŭpagata kune kun la alsendo de la mono. Unuopaj numeroj ĝenerale ne estos vendataj. Mendojn kaj paĝojn oni adresu nur al la firmo Rudolf Mosse, Buchverlag, Abteilung Esperanto, Berlin SW68, Zimmerstrasse 61 (Germanujo).

Sed la biblioteko estos eldonata nur, se ĝis la fino de l' nuna jaro sufiĉa nombro da pagitaj mendoj estos alvenintaj ĉe la eldonejo. Do, vi samideanoj, kiuj deziras ĉi tiun gravan pliriĉigon al nia literaturo, zorgu nun pri ĝia realigo! Oni mendu senprokraste! Se montriĝos, ke la projekto ne estos efektivebla, la eldonejo Mosse en la komenco de l' venonta jaro repagos la senditajn monsumojn sen iu depreno; ĝi garantias pri tio.

ESPERANTISTA LITERATURA ASOCIO — J. ZSCHEPANK. Prezidantino.